

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel.

Egész évre . . . . 4 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 frt — kr.
Negyedévre . . . . 1 frt — kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan számítunk.

Hivatalos hirdetések 100 szög 1 frtért közöltek.

Kincstári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Hirdetéseket s előfizetéseket felvesz Landesmann M. könyvkereskedése S.-a-Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG

ÉS

KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési pénzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:

Sárospatak, Kovács-utca 175. sz.

Kéziratokat nem adunk vissza

Berendezetlen leveleket nem fogadunk el.

Nyitlert minden sora 20 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

RÉZ LÁSZLÓ.

Munkásviszonyaink.

Mindenki előtt furcsának tűnhetik föl az a körülmény, hogy hazánkban évről-évre nagyszámban vándorolnak ki, állítólag munkahiány miatt honfitársaink: viszont ezrével törtetnek be hozzánk a munka-kereső idegenek: s a míg a mieinknek nagy része a külföldön csak tengeti életét, vagy munkahiány miatt keserű csalódással visszatérni kénytelenítettek: addig az idegenek nálunk legtöbbször jó munkára találnak és oly keresetre tesznek szert, hogy abból nemcsak igényeiknek megfelelőleg megélni, de még szerezni is képesek.

Az említettek után kétségtelen az, hogy nálunk munkahiány per absolute nincs, hanem igenis a különféle munkanemekkel szemben helytelen és aránytalan a munkás kéz megosztása. Ebben rejlik oka annak, hogy mégis sokan munka nélkül vannak. A válságos mezőgazdasági állapotok nyomasztó sulya nemcsak a gazdákra, hanem az ország összes lakosaira egyaránt nehezedik. miáltal az egyéni és magán természetű érdekek a közérdek rovására túlsúlyban érvényesülnek, mert a létkérdés forog kockán. Ez áll legfőképpen a mezőgazdaságnál, a hol az adózások és a hérósszegeket még a boldogabb időkben vetették ki és így éppen nem állanak arányban a mai szomorú viszonyokkal.

Mindenki iparkodik minél olcsóbban produkálni és gyakori az eset, különösen a folyton nagyobb tért hódító bérleti rendszereknél, hogy az esetleges munka-

keresletet egyes lelketlen munkaadók a maguk előnyére túlságosan kizsákmányolják, úgy, hogy a keresetből a szegény munkás még napi szükségletét sem képes fődözni. Hogy ez az állapot elkeseredést szül, az a mily természetes époly megokolt. A következmény azután vagy kívándorlásokban, vagy szeszélyes természetű mozgalmakban nyilvánul, mert népünk az ipari, gyári, vagy nagyobb szabású szakmáért munkák iránt sem előszeretettel, sem hajlandósággal nem bír. távolabb vidékekre pedig ily sovány kilátások mellett elmenni, ott esetleg települni nem akar, mert bizalmatlan, és ha már a nyomorúság sarkában van, inkább hallgat az eget-földet ígérő kívándorlási ügynökökre — kik titokban folyton működnek — mint a jóakarató tanácsokra és kivándorol.

Példa rá a telepítési törekvések sikeretelensége, melynek kormánybiztosa ifj. Széchenyi Imre gróf annak idején valóban fáradságot nem ismerő odaadást és buzgalmat fejtett ki, hogy a balatonparti filloxera által sújtott vidékek lakóinak megélhetést nyújtson. Köz-évről-községre járt, hogy a népet kapacitálja, de ők oly igényekkel és követelésekkel álltak elő, hogy valóságos eldorádót akartak magok számára kieszközölni s így sokan közülük inkább kimentek Amerikába. De egy másik eset is igazolja munkásnépünk azt a sajátos gondolkozási módját. Legújában történt ugyanis, hogy a mezőhegyesi cukorgyár részéről egy hivatalnokot küldtek le Orosházára, a munkás szocializmus e fészkebe, azzal az utasítással, hogy annyi munkást fogadjon fel a gyár

részére, a mennyit csak tud: és mi lett az eredmény, az, hogy a munkahiányban szenvedő helyen egyetlen egy munkás sem jelentkezett.

Nagyon kár volna azonban az első lépések sikeretelenségétől visszariadni és felhagyni az ez irányú további nemes törekvésekkel, sőt oda kellene hatni, hogy a jó példát követnék egyes nagy uradalmaink, gyáraink, iparvállalataink és egyéb nagyszabású munka vállalkozóink is, a mely utóbbiaknál mindenütt csak úgy hemzseg az idegen munkás.

Hogy népünkkel az ipari munkát megkedveltetni nemcsak fáradságba, de költségbe is kerül az kétséget nem szenved, de tegyük föltre az intéző körök egyelőre a szűkkebltséget és a szigorúan vett anyagi érdeket és hozzanak némi áldozatot a hazának és népének az által, hogy adjanak előnyt — bár kezdetben veszteség árán is — a magyar honpolgároknak és nyújtsanak nekik alkalmat és módot arra, hogy a gyakorlott idegen munkások mellett beletanulhassanak a különféle ipari munkákba s részesítsék őket mindjárt kezdetben oly bánásmódban és bérben, hogy kedvüket ne veszítsék, sőt ellenkezőleg, hogy helyzetükkel kibékülhessenek, mert lehetetlen az, hogy mire idegen ember képes, azt egy magyar ember megtanulni és megtenni ne tudná, csak a jó és erős akarat ne hiányozzék.

A kezdet nehézségeit és költségeit sokszorosan fogja kárpótolni az a rendkívüli szolgálat, a melyet a hazának és közügyeinek teszünk. Ha ily módon tisztességes megélhetést biztosító munkát nyuj-

TÁRCSA.

Ősz.

— A „Sátoralja” eredeti tárcsája. —

— Irta Romhányi Sándor. —

Mint gyermeket ösmertem meg. Akkor megénni való volt. Amint élt virágban láttam, imádatának tartottam. Pár héttel ezelőtt megint találkoztam vele, akkor sorány s halvány volt már, szeme meg olyan, mint a kivaró tű utolsó pafusza.

Köhintett.

Ismertem már embereket, kiket ilyen köhintés vitt a sírba. Istenem, hát ő is? Szinte lehetetlen volt a mosolygó ajkai s a piros orcái mögé rejtett fájdalmat észrevenni.

Es amint a Stefánia- és Andrásy-utakon végig járva nézdelem a lövessenyekről hazatérő közönséget, amint a nyüzsgő sokaság vidám suttogásába belevetülni látom a suhogó fákról le-lehulló sárga leveleket, olyan hasonlónak találok a haldokló nagy

természetet annak a leányzóknak életéhez, hogy szinte fáj a szívem miatta.

Szegény haldokló leányzó te, természet csodálatos remeke, te gyönyörű ősz! Mily élvezet nézni mosolygó eredet, a hervadó levelek közt a sárga lombfelő alatt! Meenyi báj, mennyi kelem rejlik, ah természet a te haldoklásodban, az ember szinte szeretné, ha örökké ilyen maradnál!

Miért szeretjük a természet haldoklását? Talán gyönyörűség a halált várni? Nem. Akkor ismerjük meg az élet becseit, ha el kell válni tőle.

Budapesten mindenfelé vídám, mosolygó arcokat látunk mostanában. Ha a szívtől hazatérő tarkáló közönség megzörgeti a faszort alatt a száraz harasztot, látva a kipiruló megelegedett orukat, észre sem vesszük azt a csipős ősz szellőcskét, amelyt az esztivalni nyugatról hajt felénk.

Ha vídám gyermekek pajkos csiesergését halljuk és látunk felénk mosolygó bájos arcokat, nem gondolunk bi árta, hogy holnap már beborult ég alatt kedvetlenül járunk a sáros, lueskos utakon.

Önkéntelenül is eszembe jut a bájos leányzó, kinek nemrég még az élet kicsattant az ábrázatából. Az élet mulandó. Az a beteg leányzó is, mint

a mosolygó ősz nap sugar, szeretné magára diszputálni és a világra, hogy egészséges, mint a meleg nyári nap.

En Istenem! Ki gondol ilyenkor arra, hogy a természet nem tagadja meg a maga rendjét. Maholnap bizonyos, hogy kőd borul ránk, hűvös, maró szél kergeti arcunkba a permetező esősepeket s aztán . . . . . aztán . . . . .

Ép úgy, mint a haldokló leányzó, kit a meleg szoba falai közé szorított a fájdalmas köhögést természet is megújja a hosszú vonaglást s egyszer csak elméitja egy fagyos lehelet.

Ej, ne gondoljunk még arra! Az útezőken még élnek képek tarkállának és az emberek kéjesen szívják magukba a haldokló természet utolsó leheletét s olyan jó az utolsó sóhajokban elmerengeni!

Az a beteg leányzó, aki ott ül az ablakban elme-reng az élet mulandóságán, azon reményben, várja a szabadító halált, hogy föltámad, mint az idők örökös változósa.

Igen, igen! Ő is föl fog támadni, mint a természet kikeletkor, csak hogy ott, ahol nincs többé fájdalom, ahol nincs mulandóság, ahol örök az élet, örök a boldogság!

— **Párbaj vétsége.** Emilitétek annak idején, hogy László Lipót és Róth Sanna között kardpárbaj rivatott. Ebből kifolyólag a kir. törvényszék az ügyesség indítványára a feleket vád alá helyezte s mint értesültünk a végfárgyalás tegnapi 19-én tartatott meg. Az ítéletről azonban lapunk zártáig értesítést nem kaptunk.

— **Levelezés.** Bácsó közösgünkben folyó hó 12-én lett az első polgári házasság bejelentve, de úgy látszik, hogy a bányai atyafiak — bár az egész falu református, — nem nagy kedvvel fogadták, mert a völgyeknek Bujáros Györgynek a bejelentés estéjén a házát felgyújtották. Errel a polgári házasságnak semit sem ártottak: de annál többet *Bujáros Györgynek* kinek szép reménye is füstbe ment talán. Bujáros György házán kívül egy szüna boglya, egy ház és a kisbíró urak három malaca lett a tűz martaléka. Kolonay Tamás jegyző érlyes intézkedéseinek köszönhető, hogy a tűz, dacára hogy a szél fűjt, tovább nem terjedt. A polgári házasság martírja számára eddig 10 pengőt szedtek össze. A rendőrség a nyomozást megkezdte.

Sz. E.

— **Új posta-hivatal.** A kassai kir. posta- és távirda-igazgató Zemplén vármegye Kélese nevű közösgében f. évi október 16-ától postatakarék-pénztári közvetítő szolgálattal megbízott posta- és távirda-hivatalt létesített.

— **Helyreigazítás.** A mult számunkban difteritisz czim alatt közölték a valóságunk meg nem felelnek. A dolog úgy áll, hogy Klein (Géza s.-a.-ujhelyi) kereskedő gyermekéhez hívott orvos, a beteg gyermeket serummal beoltotta azon hiedelemben, hogy difteritiszben van; de később kiderült a szülők és a mi örömlünk, hogy nem az volt.

— **Hogy Ungváry László** czeplédi gyümölcs-faiskolája manapság már milyen érdeklődés illetve kíváncsiság tárgya: igazolja azon körülmény, hogy nap-nap után nemcsak magánosok, de testületek is igen nagy számban keresik fel a nagyszabásu telepet. Többek közt a napokban a „Kécskeméti-déki Gazdasági Egyesület” egy tekintélyes küldöttsége Horváth Döme nyugalmazott curiai tanácselnök vezetésével, nemkülönben a budapesti „felsőbb szőlő és borgazdasági tanfolyam” szépszámú hallgatói keresték fel Angyal és Győri tanárok vezetésével. Mondani sem kell, hogy a telepen levő nemes és vadocsa csemeték milliói, a pedáns rend, a különösen olcsó anyagok nagytömege annyira megnyerte tetszésüket, miszerint önként megígérték, hogy a telepet ezenul nemcsak gyakran felkeresik, hanem legnagyobbber kölcsi támogatásban is fogják részesíteni. Tényleg a késcsemetiek nagy megrendeléseket tettek.

— **Kinevezés.** A kassai kir. ítélőtábla elnöke *Tóth Lajos* sajhídvégi lakos végzett joghallgatót a kassai kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakor-nokká nevezte ki.

— **Elzúllott fiatal ember.** *K. L.*, az egyik s.-a.-ujhelyi vasuti mérnökös alkalmaszottja több bűnös ízelem elkövetése után megszökött a városból. A szököttöt a rendőrség azonnal nyomozni kezdte s el is fogta. A jó családból való elzúllott fiatal embert már át is adták, mint lapunknak írják a sátoralja-ujhelyi ügyésznek.

— **865 kilométer csónakon.** 865 kilométert tettek meg vitorlás csónakon Dr. László László,

sárospataki nagybirtokos. Tolcsvai Nagy Barna tocsvai nagybirtokos, Bajusz Andor és Spillenbergy Barna budapesti joghallgatók, mindannyian a sárospataki sportegylet tagjai, a kik végigrajzták a Tiszát s Belgrádig jutottak töröknek alkotmányukon. A kiinduló pont Sárospatak felett husz kilométerrel volt. Az expedició folytonos ellenszéllel küzdött s így evezőjük kellett, ennek dacára kilenced nap Belgrádig jutottak. A hajózik, a kik egy nap 96 kilométert tettek meg, teljesen kifogástalan kondícióban érkeztek vissza.

Színház S.-A.-Ujhelyben.

Csütörtök október hó 10-ára kitűzött „Idegen-nők” című francia vígjáték helyett közébjött akadályok miatt „Bernardó Montilla” a már egyszer előadott spanyol színmű került szíre. Az előadás az elsőnél sem jobb, sem rosszabb nem volt. A kevés számú közönség az érdekes színművet mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel kísérte.

Péntek, október 11-én „Deborah” Morenthal drámája Az allegorikus dráma, mely egy egész népfaj nyomorult sorsát akarja illusztrálni, ma már meglehetősen idejét múltja s a mai közönség ízlését legkevésbé sem elégti ki. Az előadás különben meglehetősen vonzó volt. A főszereplők közül csupán Kazaliczkyknak és Miklósy Ilonának (Deborah) sikerült némi hatást keltenők.

Szombat, október 12-én: „Az ideges nők” Blum és Toche vígjátéka adatott elő. A vígjátéknak komoly célja talán a fin de siècle nők idegességének satirizálása és nevetségessé tétele. Jelen darab azonban ezen célt képtelen helyzetekkel, lehetetlen alakjaival nem éri el, de azért azoknak, kik a francia szellemességnek, könnyűvérűségnek barátjai, és azoknak, kik egy unalmas estét akarnak eltölteni, nagy élvezetet szerezhet. A szereplők közül első sorban Daróczy Ilkát kell és most lehet is kiemelniük, ki könnyűvérű francia divatárúsné szerepét kitűnően alakította. A többi szereplők (Miklósy, Borbély és Hetényi) a régi játszóknak maradtak.

Vasárnap, október 13-án Rátkay László jutalmazott „Pelhó Klári” került szíre. A már számtalanszor előadott népszínművet most is a megszokott szablon szerinti alakításokkal adták elő: csak Hetényi (Csik Istók) produkált némi eredményt, ki így és ehhez hasonló szerepeknek ügyesen, bár néha túlzottan, megfelel inkább, mint bonvivant szerepeknek. Kövessyné és Kazaliczky nem kevésbé jól játszottak.

Hétfő, október 14-én. Dumas Sándor remek 5 felvonásos drámája „A Kaméliás hölgy” nyitotta meg a heti műsort. A közönség feszült figyelemmel kísérte az előadást, a melyet már maga is kívülről tud és nem mulasztotta el megérdemelt tapsal mutatni meg a megelégedésért a játék iránt. Miklósy Ilon Margitja finom, átgondolt egységes alakítás, a mely különösen ott emelkedett virtuos magaslata, a hol saját egyéniségének anyusizor méltányolt és ünneplélt sajtásait tagadja meg. Hihetően harmadik nagyszerű képmutató. Jóllehet szerepe bensőségben nem volt mód felett leleményes, különösségeit finom érzékekkel adta.

Hogy boldog volt-e — mint ember — ne kutasuk. Csak az ő szíve érezte azt. S hol ez az érzelem fészkelt abban a szívében, oda nem engedett senkit se eljutni. Ez is nemes szívre mutat. Az eltított fájdalom úgy, mint az eltított boldogság csak a nemes szív tulajdona.

Már régen hordta testében a halál csiráját. Nem volt rá névze váratlan, ami 15-én elérkezett. Temetés 17-én ment végre nagyszámú tisztelőinek részvételével. Ott láttuk koporsójánál a bajnok honvédek még életben levő tagjait ösz hajfirtéikkel a zempléni megyei 48-as honvédek zászlója alatt. A koporsó felett id. Bajusz József bucsuzott a honvédtársól s kívánt elköltözött öreg honvédtársának „a viszontlátásig 48-as honvédek zászlója alatt”. Ott voltak koporsójánál Sárospatak város képviselőtestülete és nagyszámú városi közönség. A sirnál Fodor Jenő bucsuzott el a hű tisztártól rövidke szép beszédben.

Csak egyet nem láttunk ott a jegyzői testület képviselőit, pedig érdemes tisztársuk megérdemelte volna ez utolsó megtisztelést is...

Nyugodj békén földnek fíradt vándora. Boldogan nézz le régi hazádból forrón szeretett földi hazádra — az idők végéig!

Kazaliczky (Arman) is látszott a nemes törökös. Kitűnően alakított azon helyeken, a hol a szüvedély szól belőle, de azt ő nem fogta fel, hogy Armand minden érzékeltségével melletti is mulató világi, és az nem igen lehetséges és el sem képzelhető, hogy a kokotteok szalonjában a kártya-banlangban olyan komor poseban járjon-keljen, mint egy entreprise embere. A jelenetek élnéki-téséhez járultak még Hetényi, Miklósy Margit és Borbély.

Kedd-n október 15-én. „A kis hőrség” frauczia vándeville operette adatott a közép számú közönség előtt. Jobb primadonnát, jobb baritonistát igazgató úr és a színház teltebb, az előadás sikeresebb lesz.

Szerdán október 16-án. Göthe világhírű 5 felvonásos tragoediája aratott sikert, habár kis számú közönség előtt. Kazaliczky meglepő bensőséggel és finom distinctióval alakította. Faustja alig kifogásolható, de hisz e nélkül bizonyára nem minket szórakoztatna, nem a mi rozoga deszkáinkon keresztén az elismerés babér jutalmát. Elismeréssel adózunk neki. Nem kevésbé méltó volt hozzá Rubi Erzsike Margit szerepében, ki erről az oldalról még nem mutatta magát. Mint gőgös, büszke, arisztokrata nő, úgy alakjáról, mint modoránál fogva egészen megfelelt, de hogy ilyen után egy tudatlan naiv lány szerepében is oly otthonos legyen, nagy megelégedésünkre szolgál felfedezés átgondolt játéka legszébb jelenete volt, a bűn sulya alatt roskadozó, elbukott nőnek vezeklése és megörülése. Nem fogjuk rossz néven venni tőle, ha többször is hasonló meglepetésekben részesít. Borbély mindennek jó, csak talán Wagnernek nem. Bartos Gyula Mefisztója cseppet sem sikerült, ő nem intrikusnak való, maradjon ő csak öreg úr, kire nem nagy szükség van, de azért jó a háznál.

El nem mulaszthatom felkérni az igazgató urat arra, hogy figyelmeztesse a sugót, hogy szerepét tartsa be és ne lármázzon, a szereplőket pedig, hogy jobban tanulják be leckéjüket, mert botránnyosan semmit sem tudnak egy-két lelkiismeretesebb kivételével.

TANÜGY.

A s.-pataki főiskola értesítője.

A sárospataki ev. ref. főiskola 1894—95-dik iskolai évi Értesítője a mult hó végén hagyta el a sajtót. Ez már a XXXII. évfolyam: terjedelmesebb, mint az előző évfolyamok s részben díszesebb is — a millennyen alalmából. Hogy miért csak részben díszesebb, majd alább megmondom. Van benne 12 kép és egy terrajz is. Ez felibe emeli az előző évfolyamokat.

Az Értesítő a főiskola multjáról és jelenéről rajzot képet. Sok benne a becses történeti adat. Különösen becsesek azok az adatok, melyek a multa vonatkozásban. Ilyen értékes történeti rész az első két cikkely a *Szimyei Gerszon* akadémiai tanár és főkönyvtárnok tollából. Ezt nemcsak a főiskola tanítványai olvashatják és bizonyára olvasák is nagy élvezettel, hanem a történetirő is — mint becses forrást — fogja majd használni. Igen, becses forrást, mert ezek a cikkelyek nem csupán az iskolára vonatkozó száraz történeti adatok halmaza, hanem az egyes korszakoknak jellemzőes rajzai is amnyiban, amnyibenben általában a tanügyvel. de különösebben a prot. tanügyvel összefüggésben vannak. Helyünk és terünk — nagy sajnálatunkra — nem enged meg, hogy csak részleteket is közöljünk e cikkelyekből, de meg oly összevontan van megírva, hogy nem is igen lehet részleteket kiszakítani (mind olyan érdekes). Arra figyelmeztetünk tehát *csupán* e helyen mindenkit, ki a hazai tanügy iránt érdeklődik, hogy e részét az Értesítőnek legalább okvetlenül olvassa el, hogy lassa és győződjék meg, hogy ez intézet határtalan tisztelget érdemel — meg az ellenségtől is (ha ugyan ilyen van?).

Nem hallgathatjuk el e helyen azon sajnálkozásunkat kifejező megjegyzésünket, hogy nagy kár, hogy még máig sincs e már csaknem negyedfél százados főiskola részletes történetét megírva. Még ma el egy-két erre — talán koránál fogva is — hivatott férünk, kiknek a tollából bizonyosan méltó képe kerülne ki e főiskolának. Itt van például e két számban levő cikkely is: erős bizonyosság ez is arra nézve, hogy *Szimyei Gerszon* a főiskola történetének megírására a hivatottak között is igen-igen illetékes és hivatott volna e munkára, ki oly helytalan ösmeri ez intézet felette

kat alkotni nem is vágyott soha; de azt a kicsit, mi rábizatott, mindenkor pontosan végezte el.

Hivatalában és hivatalán kívül a becsületes jellem és az igazságosság jellemzőték őt. Mogykárosítani valakit anyagilag, vagy becsületében: ez előtte a legnagyobb bűn volt. Becsült, tisztelt ő mindenkit: de azt, a kit nem az igazság és a tisztesség vezérelt, gyűlölte.

És ő nem is volt tulajdonképpen zárkózott. Azok körében, a kiket ő szeretett, kik barátai voltak, megnyílt a szíve. S ekkor látszott, hogy az a szív nemes volt. A barátságért és a hazáért hevült. Boldog volt nagyon, ha barátai közt lehetett. Olyankor aztán el-elmeregett forrón szeretett hazája sorsán. Büszkült mikor e hazának gyászta volt, örült, ha a jobb jövő csillámlott fel egen. 77 év sok emléket hordta szívében; de azért még mindig ifjan dobogott az s megértette a kor követeléseit s lelkesedett is érte.

Szerelmének másik tárgya a természet volt. Hiszen olyan nemes szív, mint az övé, lehetetlen, hogy ne szerette volna a természetet. Sokszor láthattuk, míg az a pusztító fereg szomorúvá nem tette a hegyeket, ballagni ki király-hegyi szőlőjébe. Ez volt neki rózsái mellett gyönyörűsége.

érdekes és tanulmányos multját. Mentől tovább halad az idő, annál bőszebb lesz a történetírás. Ma még sok dologra nézve közvetlen forrás is lenne. De később...?

Ez után a két értékes cikkely után következik a mult tanévnek története a közigazgatói jelentés alapján. E közt és az előző iskolai évi értesítők megfelelő részei közt — semmi különbség nincs. A közigazgatói jelentés után az egyes egyletek, iskolai kormányzó-bizottságok s az akadémiára és gimnáziumra vonatkozó értesítések következnek. Ami ezeket illeti, nem mondhatjuk el róluk, hogy a millennium kedvéért valami *szokattanab* dolgokat tartalmaznának. Minden a szablonos referáda. A különbség az előző évfolyamok és a legújabb közt az, hogy az egyes egyletek rövidre szabott története is megrvan benne.

Ezek közül a kiemelést leginkább megérdemli „A főiskolai könyvtár”-ról szóló rész. Egész terjedelmesen van leírva a könyvtár története. Ez is kedves olvasmány az érdeklődőknek, de egyszerűsége miatt értékes forrás munkája lesz a történészeknek is. Egész biztosra merjük venni, hogy ezt a részt is *Szinyei Gerzson* készítette, mint a ki talán legalaposabban ismeri a könyvtár multját s a könyvtár mai berendezését, mint már hosszú idő óta főkönyvtárnoka.

Hasonlóképen a testgyakorlatról szóló rész is sok értékes és tanulmányos dolgokat tartalmaz s arra nézve, ki majdan a főiskola történetét fogja megírni, becses forrás lesz és nélkülözhetetlen. A sárospataki főiskola testi nevelésének hí képe.

Derék dolgozatok még ezen kívül: az irodalmi kör története; a főiskolai nyomdáról szóló rész; a főiskolának a multban folytatott gazdálkodását feltüntető történeti adat.

De már pl. az énekkar története egy kissé szűk szavú. Pedig ez az ifjúsági egyesület gen tekintélyes egylete a főiskolának és megérdemelte volna a millennium alkalmából a bővebb ismertetést is. Igaz, hogy van ez egyletnek egy külön könyvben megirt története is: de azért helye lett volna ennek az Ertesítőben is — annyival is inkább, mert — a nyilvános kritika szerint is — az nem mindenütt tartalmaz a valóban megfelelő adatokat.

Az Ertesítőben kövölvo van az az emlékebeszéd is, melyet Buza János főiskolai tanár tartott *Tar-nóczy Timótar* fellett a legutolsó cikkely pedig a képek magyarázata. Ez is az értékes blök közé tartozik. Sok minden van itt egy rövidke levelen összefoglalva, mi becses. Tudunkkal ez is a *Szinyei Gerzson* stílus és ismeretéről tesz tanubizonyosságot.

Egy szóval tartalmaz az Ertesítő sok becses anyagot: de van azért sok hiánya, fogyatkozása is. Pl. az egyik hiánya az is, hogy a cikkelyek alá nincs odairva az író neve. Különös talán o megjegyeztünk: de több okból ohajtottuk volna a nevek is olvasni a cikkelyek alatt. Azért így is becses könyv ez s a sárospataki főiskola iránt érdeklődők könyvtárban igen előkelő helyet érdemel ki.

De nehogy fentebbi ígéretnkről elfeledkezzünk, megmondjuk, hogy a mi szemünkben miért csak *részben* diszebb ez évfolyam az előző évfolyamoknál. Először is a képeket nem találjuk sikerültnek. Ha áldozott a főiskola, nagyobb hatásnak

nek kellene lenni a képeknek is. Kívánhatjuk, hogy egy ily kicsi multú főiskola millenniumis értesítőjére minden tekintetben ráillessék a *művészi* jelző.

Továbbá nagy mérvű kifogásunk van a papír ellen is. Oly hitvány, rossz ennek a papírja, hogy még csak nyomába se léphet az előző évfolyamoknak. *Es ez érthetetlen!* S így aztán — ha még a nyomdai kiállítás csinos is — nem tűnik fel a hitvány papíron. Amit nyert tehát a belső tartalom tekintetében a megelőző évfolyamokhoz képest, elveszti a külső kiállítást illetőleg. Ez az oka tehát annak, hogy azokat *részben* mondhatjuk diszebbnek.

Ami az iskolára vonatkozó mult iskolai évi adatokat illeti, azokból, mint általánosabb érdeklőket, a következőket közöljük. Az akadémián a tanári kar 16 tagból állott. Az akadémiák száma összesen 116 volt. A középiskolai tanári kar — a más hitfelekezetű hitoktatókat nem számítva — 15 tagot számlált. A gymm. tanulók összes száma 485 volt, ebből 446 vizsgázott. A főisk. tanárok összes száma 31, a tanulók pedig 601 volt a mult iskolai évben. — Hogy az eredmény kitűnő volt, azt — az Ertesítő alapján — feltűntetni lapunk tere nem engedti. E helyett azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy a főiskolának a második ezredévben még több oka legyen a dicsekedésre!

HUMOR.

Vizsgán.
Tanár: (On nevet, mintha csiklandoznak.)
Jogász: Bizony; a tanár úr kérdései nagyon csiklandosak.

Gyermekesz.
Pali: (A vendégül érkezett hatalmas terjedelmű szolgabíróra mutatva) Gy-e mama, a bástist két golya hozta?

Nem tudja. Kérdik a jogasztól.
— Mi újság van az egyetemen?
— Nem tudom, nem oda küldik a pénzes leveleimet.

Megnyugtatas.
Ur: (Az állomásfőnökhöz) Nem jön ma több vonat? A anyósomat várom.
Főnök: Nem jön több, legyen teljesen megnyugodva.

Az udvariasság netovábbja.
Kőrös úr: (nagy meglepéssel) Kisasszony, szabad az anyékomat följajlantani!

Felreértés.
A parasztasszonynak meghalt a fia. A halottkém így szolt hozzá:
— Gy-e a fia asztmatikus volt?
— Nem, kerem csak mekánikus.

H I R D O T É S E K.

Végeladás.
Alma, körte, szilva oltyványok legnemesebb fajokból a példányok erőssége szerint 15 krtól 40 krtig; — fehérrépák, tengerrizsnek erős példányokban koronás fák 10—20 krtig; csinosnyen nagy-sárga pírós rizsnek és kúrnak szülő fajok gyökeres példányokban drága 2 krt; — 5—7 éves almi alanyok darabja 3 krt. elad! Sárospatakon Gievitzky Sándornál.

Legújabb!
STRATON
Elpusztíthatatlan acélhangokkal
változtatható érc-zárjéklappokkal és
korlátlan másorral.

Ezen új találmány hangszereit minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül, csak meg kell tartani a szemmel szemlélve lehet játszani. Am 12 krt. a kétlapos darabja 10 krt. Megrendelések az arak. hírlapos helyekre küldése mellett vagy utóműveléssel teljesíthető.

Ezen új találmány hangszereit minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül, csak meg kell tartani a szemmel szemlélve lehet játszani. Am 12 krt. a kétlapos darabja 10 krt. Megrendelések az arak. hírlapos helyekre küldése mellett vagy utóműveléssel teljesíthető.

Legújabb!
HARMONIKA
a legkiválóbb hangokkal.
3 fűtől kezdve 4—5—6—7—8—10—12 fűtől és fejlebb
Különlegeségük acélhangu
harmonikában.
Legújabbban megjelent
Magyar
harmonika-iskola

a) egy vagy kétosoros harmonikához (30 leguább zenekar-abbal), melynek segítségével minden előzetes zeneismeret nélkül a harmonika játékaat egy fél óra alatt mindenképpen megtanulhatja. Az egyosoros harmonika-iskola ára 1 krt., a kétosoros harmonika-iskola ára 2 krt., mely óráig beküldése után bérmentve küldjük.

Képes arjegyzék: a) harmonikáról; b) mechanikai zenélő-művekről és zenélő díszlámpákról; c) minden egyéb hangszerekről és hurokról külön kiadásban *ingyen és bérmentve küldték.*

Jarukások pontosan teljesíthetnek.

Ócska hangszerek becsereítetnek.

Legújabb!
Legújabb!

Legújabb!

Legújabb!